

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 | Tālrunis 67097200 | Fakss 67097277 | E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

02.11.2017.

Nr.127
(prot. Nr.39, 5.p.)

Par elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora atbilstību sertificēšanas prasībām

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2017.gada 31.martā saņēma akciju sabiedrības „Augstsprieguma tīkls”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003575567, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073 (turpmāk – AS „Augstsprieguma tīkls”), 2017.gada 31.marta iesniegumu Nr.500200-04-881 ar AS „Augstsprieguma tīkls” ziņojumu par elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora atbilstību sertificēšanas prasībām 2016.gadā un tam pievienotos dokumentus un informāciju (turpmāk – 1.iesniegums).

Ar 2017.gada 27.aprīļa vēstuli Nr.1-2.81/1411 Regulators pieprasīja no AS „Augstsprieguma tīkls” papildu informāciju un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu pagarināja administratīvā akta par elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora (turpmāk – pārvades sistēmas operators) atbilstību sertificēšanas prasībām izdošanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no AS „Augstsprieguma tīkls” 1.iesnieguma saņemšanas dienas, tātad līdz 2017.gada 31.jūlijam. Regulatora pieprasīto informāciju AS „Augstsprieguma tīkls” iesniedza ar 2017.gada 7.jūnija iesniegumu Nr.500600-01-647/e (turpmāk – 2.iesniegums).

2017.gada 27.martā Regulators saņēma akciju sabiedrības „Latvijas elektriskie tīkli”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103379313, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073 (turpmāk – AS „Latvijas elektriskie tīkli”), 2017.gada 27.marta iesniegumu Nr.20SV00-08/48 par ziņojuma iesniegšanu un veiktajiem pasākumiem, lai nepieļautu nevienlīdzīgu attieksmi pret pārvades sistēmas operatoru un visiem elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, un atbilstības programmā noteikto pasākumu izpildi (turpmāk – 3.iesniegums).

Ar Regulatora 2017.gada 27.jūlija lēmumu Nr.86 „Par administratīvā akta izdošanas termiņa pagarināšanu” Regulators pagarināja administratīvā akta par pārvades sistēmas operatora atbilstību sertificēšanas prasībām izdošanas termiņu līdz 2018.gada 31.martam.

Regulators konstatē

1. Ar Regulatora 2013.gada 30.janvāra lēmumu Nr.18 „Par elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora sertificēšanu” (turpmāk – Sertificēšanas lēmums) Regulators

- sertificēja un apstiprināja AS „Augstsprieguma tīkls” kā neatkarīgu pārvades sistēmas operatoru.
2. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta desmito daļu pārvades sistēmas operators katru gadu Regulatora noteiktajā kārtībā iesniedz ziņojumu par pārvades sistēmas operatora atbilstību sertifikācijas prasībām, savukārt elektroenerģijas sistēmas īpašnieks katru gadu Regulatora noteiktajā kārtībā iesniedz ziņojumu par elektroenerģijas sistēmas īpašnieka spēju ievērot saistības, kas izriet no Elektroenerģijas tirgus likuma 21.²panta. Regulators pēc šo ziņojumu izvērtēšanas var lemt par nepieciešamību sertificēt pārvades sistēmas operatoru saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta pirmās daļas 2.punktu.
 3. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta ceturto daļu pārvades sistēmas operators katru gadu iesniedz Regulatoram tā noteiktajā kārtībā ziņojumu par savu atbilstību pārvades sistēmas operatora neatkarības prasībām. Regulators pēc ziņojuma izvērtēšanas sniedz atzinumu par neatkarības nodrošināšanai veikto pasākumu pietiekamību; ja nepieciešams, Regulators lemj par nepieciešamību sertificēt pārvades sistēmas operatoru saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta pirmās daļas 2.punktu.
 4. AS „Augstsprieguma tīkls” saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta desmito daļu, 12.panta ceturto daļu un Regulatora 2011.gada 23.novembra lēmuma Nr.1/29 „Noteikumi par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju” (turpmāk – Noteikumi par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju) 9.punktu ar 1.iesniegumu iesniedza Regulatoram AS „Augstsprieguma tīkls” ziņojumu par pārvades sistēmas operatora atbilstību sertifikācijas prasībām 2016.gadā (turpmāk – Ziņojums), kā arī ar 1.iesniegumu un 2.iesniegumu iesniedza Ziņojumu pamatojošos dokumentus un informāciju atbilstoši Noteikumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju 2., 3., 4., 5. un 6.punktā noteiktajam.
 5. AS „Latvijas elektriskie tīkli” saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta desmito daļu, 21.¹panta trešo daļu un Noteikumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju 10. un 11.punktu ar 3.iesniegumu iesniedza Regulatoram ziņojumu par sistēmas īpašnieka spēju ievērot saistības, kas izriet no Elektroenerģijas tirgus likuma 21.²panta, un par sistēmas īpašnieka atbilstību neatkarības prasībām un atbilstības programmas izpildi 2016.gadā, kā arī to pamatojošos dokumentus un informāciju atbilstoši Noteikumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju 7. un 8.punktā noteiktajam.
 6. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otro daļu pārvades sistēmas operators atbilst sertifikācijas prasībām, ja ir izpildījis šādus nosacījumus:
 - 6.1. ievēro Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrajā daļā noteiktās neatkarības prasības;
 - 6.2. tā rīcībā ir personāls, tehniskie un finanšu resursi, lai nodrošinātu Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu izpildi;
 - 6.3. ir izstrādājis un ievēro Elektroenerģijas tirgus likuma 15.¹pantā noteikto pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu;
 - 6.4. veic Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā Nr.714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas Nr.1228/2003 atcelšanu (turpmāk – Regula Nr.714/2009) pārvades sistēmas operatoram noteiktos pienākumus.
 7. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta trešo daļu pārvades sistēmas operators iesniedz Regulatoram elektroenerģijas sistēmas īpašnieka apliecinājumu par elektroenerģijas sistēmas īpašnieka spēju ievērot saistības, kas izriet no Elektroenerģijas tirgus likuma 21.²panta.

8. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otro daļu pārvades sistēmas operatora neatkarība tiek nodrošināta, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:
 - 8.1. pārvades sistēmas operatora kapitāla daļu turētājs nevar tiešā vai netiešā veidā būt elektroenerģijas sistēmas īpašnieka kapitāla daļu turētājs vai tādu komersantu kapitāla daļu turētājs, kuri veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības (12.panta otrās daļas 1.punkts);
 - 8.2. persona, kas iecerē pārvades sistēmas operatora padomes vai valdes locekļus, nevar tiešā vai netiešā veidā iecelt elektroenerģijas sistēmas īpašnieka padomes vai valdes locekļus vai tāda komersanta padomes vai valdes locekļus, kurš veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības (12.panta otrās daļas 2.punkts);
 - 8.3. viena un tā pati persona nevar vienlaikus ieņemt pārvades sistēmas operatora padomes vai valdes locekļa amatu un padomes vai valdes locekļa amatu kapitālsabiedrībā, kas veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības vai sadales darbības (12.panta otrās daļas 3.punkts).
9. Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otrās daļas 1.punktā un 12.panta otrajā daļā noteikto prasību izpildi AS „Augstsprieguma tīkls” ir apliecinājusi ar šādiem dokumentiem un informāciju (Ziņojuma 2.1., 2.2. un 2.3.punkts):
 - 9.1. Finanšu ministrijas 2017.gada 23.februāra vēstule Nr.1-2-6/1755, ar kuru tā apliecina, ka Finanšu ministrija kā pārvades sistēmas operatora AS „Augstsprieguma tīkls” kapitāla daļu turētāja: ne tiešā, ne netiešā veidā nav elektroenerģijas sistēmas īpašnieka AS „Latvijas elektriskie tīkli” kapitāla daļu turētāja, kā arī tādu komersantu kapitālu daļu turētāja, kuri veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības; tiešā vai netiešā veidā nevar iecelt elektroenerģijas sistēmas īpašnieka AS „Latvijas elektriskie tīkli” padomes vai valdes locekļus, kā arī jebkuru tādu komersantu padomes vai valdes locekļus, kuri veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības (Ziņojuma 1.pielikums);
 - 9.2. AS „Augstsprieguma tīkls” 2016.gada 18.oktobra ārkārtas akcionāru sapulces protokola Nr.6 (6.§ „Par AS „Augstsprieguma tīkls” statūtu grozīšanu un statūtu jaunā redakcijā apstiprināšanu”) izraksts (Ziņojuma 2.pielikums);
 - 9.3. AS „Augstsprieguma tīkls” statūti (Ziņojuma 3.pielikums);
 - 9.4. AS „Augstsprieguma tīkls” padomes 2016.gada 10.novembra sēdes lēmums Nr.1/2 „Par AS „Augstsprieguma tīkls” Padomes nolikuma apstiprināšanu” ar pievienoto AS „Augstsprieguma tīkls” padomes nolikumu (Ziņojuma 4.pielikums);
 - 9.5. AS „Augstsprieguma tīkls” 2016.gada 2.maijā izdota pilnvara Nr.50VL00-07\40, kas nosaka AS „Augstsprieguma tīkls” valdes locekļu pārstāvības tiesības (Ziņojuma 5.pielikums);
 - 9.6. pilnvarojuma līgumi par AS „Augstsprieguma tīkls” valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu pienākumu izpildi (Ziņojuma 6. – 10.pielikums);
 - 9.7. AS „Augstsprieguma tīkls” 2016.gada 18.oktobra un 2016.gada 2.novembra ārkārtas akcionāru sapulces protokola Nr.6 un Nr.7 izraksts (Ziņojuma 11., 12.pielikums).
10. Finanšu ministrijai ar Ministru kabineta 2016.gada 29.marta rīkojumu Nr.235 „Par valsts kapitālsabiedrību padomju veidošanu” tika uzdots nodrošināt līdz 2016.gada 31.decembrim AS „Augstsprieguma tīkls” padomes izveidošanu. Finanšu ministrija kā pārvades sistēmas operatora kapitāla daļu turētāja 2016.gada 18.oktobrī izveidoja AS „Augstsprieguma tīkls” padomi un iecēla padomes locekļus.
11. Regulators konstatē, ka viens no ieceltajiem AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekļiem ir Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore. Savukārt Ekonomikas ministrija atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.271 „Ekonomikas ministrijas nolikums” 25.2.apakšpunktam ir kapitāla daļu turētāja akciju sabiedrībā „Latvenergo”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003032949, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230 (turpmāk – AS

„Latvenergo”), kura ir gan dabasgāzes tirgotājs, gan lielākais elektroenerģijas ražotājs un tirgotājs Latvijā un kurai pieder elektroenerģijas sistēmas īpašnieks AS „Latvijas elektriskie tīkli”. Vienlaikus Ekonomikas ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja akciju sabiedrībā „Latvijas Gāze”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003000642, juridiskā adrese: Vagonu iela 20, Rīga, LV-1009.

12. Sertificējot AS „Augstsprieguma tīkls” kā neatkarīgu pārvades sistēmas operatoru, Sertificēšanas lēmumā tika ietverts skaidrojums par to, ka tiešās pārvaldes iestādes darbību reglamentē Ministru kabineta apstiprināts nolikums, kurā cita starpā norāda iestādes funkcijas, uzdevumus un kompetenci, kā arī kapitālsabiedrības, kurās attiecīgā iestāde ir valsts kapitāla daļu turētāja. Katrai iestādei ir nodalīta, ar normatīvo aktu noteikta kompetence attiecīgā valsts pārvaldes nozarē (Sertificēšanas lēmuma konstatējošās daļas 12.punkts). Šāds skaidrojums bija nepieciešams, lai Eiropas Komisija gūtu pārliecību, ka Ekonomikas ministrijai kā vertikāli integrēta elektroapgādes komersanta AS „Latvenergo” kapitāla daļu turētājai, kas tieši kontrolē AS „Latvenergo”, bet netieši – AS „Latvenergo” īpašumā esošās kapitālsabiedrības, tostarp AS „Latvijas elektriskie tīkli”, nav ne tiešas, ne netiešas ietekmes uz AS „Augstsprieguma tīkls” kā neatkarīgu pārvades sistēmas operatoru. Vienlaikus Sertificēšanas lēmumā tika secināts, ka persona, kas ieceļ AS „Augstsprieguma tīkls” padomes vai valdes locekļus, nevar ne tiešā, ne netiešā veidā iecelt ne vien AS „Latvijas elektriskie tīkli” padomes vai valdes locekļus vai tāda komersanta padomes vai valdes locekļus, kurš veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības, bet arī tāda komersanta, kurš veic dabasgāzes ražošanas un tirdzniecības darbības.
13. Ar 2017.gada 13.marta vēstuli Nr.1-2.81/860 Regulators lūdza Finanšu ministrijai skaidrot un pamatot iecelto AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekļu atbilstību pārvades sistēmas operatora sertificēšanas prasībām. Finanšu ministrija ar 2017.gada 29.marta vēstuli Nr.7-1-01/2679 iesniedza savu skaidrojumu par padomes locekļu iecelšanu. Finanšu ministrija norāda, ka Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departaments un tā direktore nav iesaistīta Ekonomikas ministrijas turējumā esošo valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā. Ar Ekonomikas ministrijas turējumā esošo valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības jautājumiem nodarbojas cits Ekonomikas ministrijas departaments – Juridiskais departaments – un tā amatpersonas. Līdz ar to attiecībā uz Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktori secināms, ka viņa nav saistīta ar AS „Latvenergo” un AS „Latvijas elektriskie tīkli” Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta izpratnē.
14. Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Direktīvas 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (turpmāk – Direktīva 2009/72/EK) 10.pantam un Regulas Nr.714/2009 3.pantam Eiropas Komisija ir iesaistīta pārvades sistēmas operatora sertificēšanas procesā un Eiropas Komisijas viedoklis ir jāņem vērā, kad nacionālā regulatīvā iestāde konstatē pārvades sistēmas operatora atbilstību sertificēšanas prasībām. Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulators ar 2017.gada 20.jūlija vēstuli Nr.1-2.21/2400 lūdza Eiropas Komisiju sniegt viedokli par to, vai tiek pārkāptas Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 1.punkta prasības, ja Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore vienlaikus ieņem amatu arī kā pārvades sistēmas operatora AS „Augstsprieguma tīkls” padomes loceklis. Regulators 2017.gada 7.septembrī saņēma Eiropas Komisijas 2017.gada 7.septembra vēstuli Nr.ENER/B2/BK/cs/s(2017)4811314. Eiropas Komisija norāda, ka situācijā, kad Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore tiek iecelta AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekļa amatā, nav iespējams novērst iespējamu interešu konfliktu un potenciālu pamudinājumu ietekmēt AS „Augstsprieguma tīkls” rīcību AS „Latvenergo” labā.

15. Attiecībā uz Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otrās daļas 2.punktā noteikto prasību izpildi AS „Augstsprieguma tīkls” iesniegusi izvērstu skaidrojumu par to, ka AS „Augstsprieguma tīkls” rīcībā esošais personāls, tehniskie un finanšu resursi nodrošina Elektroenerģijas tirgus likumā un Regulā Nr.714/2009 minēto pārvades sistēmas operatora pienākumu izpildi (Ziņojuma 3.1., 3.2., 3.3. un 3.4.punkts, 2.iesniegums). AS „Augstsprieguma tīkls” ir:
- 15.1. precizējusi un aktualizējusi informāciju par pārvades sistēmas operatora rīcībā esošo personālu, tehniskajiem resursiem un pārvades sistēmas operatora pienākumu veikšanai izmantoto ārpakalpojumu sarakstu, ko apliecina:
 - 15.1.1. informācija par pārvades sistēmas operatora rīcībā esošo personālu (Ziņojuma 3.1.punkta 1.d., 13.pielikums);
 - 15.1.2. AS „Augstsprieguma tīkls” organizatoriskā struktūra (Ziņojuma 3.1.punkta 1.d., 14.pielikums);
 - 15.1.3. informācija par AS „Augstsprieguma tīkls” Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto pienākumu veikšanai nepieciešamiem personāla, tehniskiem un finansiāliem resursiem 2016.gadā (Ziņojuma 3.1.punkta 2.d., 15.pielikums);
 - 15.1.4. AS „Augstsprieguma tīkls” apliecinājums, ka izvilkuma no „BRELL loka elektroenerģijas sistēmu stabilitātes aprēķinu metodikas”, kas 2005.gada 14.martā noslēgta starp BRELL loka pārvades sistēmas operatoriem, redakcija ir aktuāla (2.iesniegums);
 - 15.1.5. saraksts ar AS „Augstsprieguma tīkls” 2016.gadā noslēgtiem līgumiem, vienošanām, vispārējām vienošanām un pārjaunojuma līgumiem Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu veikšanai un ar to saistītām funkcijām (Ziņojuma 3.1.punkta 2.d., 16.pielikums);
 - 15.1.6. informācija par pārvades sistēmas operatora izmantotajiem ārpakalpojumiem Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu veikšanai un ārpakalpojumu saraksts, kurā norādīti ārpakalpojumu sniedzēji un pamatota ārpakalpojumu sniedzēju izvēle (Ziņojuma 3.1.punkta 3.d., 2.iesniegums);
 - 15.2. precizējusi un aktualizējusi informāciju par pārvades sistēmas operatora rīcībā esošajiem finanšu resursiem un to pietiekamību Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu veikšanai, apliecinot, ka AS „Augstsprieguma tīkls” ir nodrošināta ar nepieciešamajiem finanšu resursiem pārvades sistēmas operatoram noteikto pienākumu veikšanai. Iepriekš minēto apliecina arī AS „Augstsprieguma tīkls” 2016.gada pārskats¹, kurā ir informācija par AS „Augstsprieguma tīkls” finanšu resursiem, tostarp par ieņēmumiem no elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem, un 2016.gada pārskatam pievienotais neatkarīga revidenta ziņojums. AS „Augstsprieguma tīkls” no jauna ir iesniegusi šādus dokumentus un informāciju:
 - 15.2.1. informācija par AS „Augstsprieguma tīkls” apgrozījumu, pašu kapitālu un naudas plūsmu, kontu pārskati, termiņnoguldījuma līgumi un informācija par noguldījumiem (Ziņojuma 3.2.punkta 1. d., 17. – 25.pielikums);
 - 15.2.2. informācija, ka saskaņā ar Sertificēšanas lēmumu, ievērojot Elektroenerģijas tirgus likuma 13.panta sestajā daļā noteikto, AS „Augstsprieguma tīkls” no 2015.gada 1.janvāra nodrošina tīklu uzturēšanas, apkalpošanas, attīstības un būvniecības funkcijas. AS „Latvijas elektriskie tīkli” pilda Elektroenerģijas tirgus likumā paredzētos elektroenerģijas sistēmas īpašnieka uzdevumus, un

¹ Publicēts AS „Augstsprieguma tīkls” mājaslapā:

http://ast.lv/files/ast_files/gadaparskzinoj/Gada_parsk_LV.pdf

- tai ir nodota īpašumā pārvades sistēma un lietošanā nekustamais īpašums (Ziņojuma 3.2.punkta 2. d., 1.iesniegums);
- 15.2.3. AS „Augstsprieguma tīkls” Finanšu vadības plāns 2017. – 2026.gadam un Finanšu risku vadības politika, un apliecinājums, ka ietekmējošie finanšu risku faktori 2016.gadā nav mainījušies un iepriekšējā sertifikācijas vērtēšanas periodā iesniegtais sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Deloitte Audits Latvia” neatkarīgu revidentu izvērtējums ir aktuāls (Ziņojuma 3.2.punkta 3. un 4.d., 26.pielikums, 2.iesniegums);
- 15.3. precizējusi un aktualizējusi informāciju par tās komerciālās informācijas konfidencialitāti, kuru pārvades sistēmas operators, pildot savus pienākumus, ir saņēmis no elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, iesniedzot šādus dokumentus un informāciju:
- 15.3.1. AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 31.marta apliecinājums, ka AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 11.panta trešajai daļai nodrošina tās komerciālās informācijas konfidencialitāti, kuru tā, pildot savus pienākumus, ir saņēmusi no elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem (Ziņojuma 3.3.punkts, 27.pielikums);
- 15.3.2. AS „Augstsprieguma tīkls” apliecinājums, ka faktiskie apstākļi un saturs, kurus pārbaudīja sabiedrība ar ierobežotu atbildību „PricewaterhouseCoopers SIA” (turpmāk – PricewaterhouseCoopers SIA) un kas apkopoti 2016.gada 31.marta neatkarīga revidenta pietiekamas pārlicēcības apliecinājuma ziņojumā, pēc būtības nav mainījušies (Ziņojuma 3.3.punkts, 2.iesniegums);
- 15.3.3. informācija par AS „Augstsprieguma tīkls” informāciju tehnoloģiju un telekomunikāciju programmatūras, pakalpojumu, iekārtu un infrastruktūras iepirkuma vai nomas apjomu (Ziņojuma 3.3.punkts, 28.pielikums);
- 15.3.4. AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 31.marta “Ziņojums par akciju sabiedrības „Augstsprieguma tīkls” 2016.gadā veiktajiem pasākumiem informācijas konfidencialitātes nodrošināšanā ar pasākumu plānu 2017.gadā”. Saskaņā ar minēto ziņojumu AS „Augstsprieguma tīkls” noslēdza līgumus par informāciju sistēmām un veica mērķtiecīgas darbības, lai pārņemtu savā īpašumā dispečervadības SCADA/EM sistēmu (Ziņojuma 3.3.punkts, 29.pielikums);
- 15.3.5. kārtība „AS „Augstsprieguma tīkls” drošības prasības informācijas sistēmām” (Ziņojuma 3.3.punkts, 30.pielikums);
- 15.3.6. kārtība „AS „Augstsprieguma tīkls” Informācijas sistēmu resursu lietošanas kārtība” (Ziņojuma 3.3.punkts, 31.pielikums);
- 15.3.7. kārtība „AS „Augstsprieguma tīkls” Informācijas sistēmu drošības risku analīzes kārtība” (Ziņojuma 3.3.punkts, 32.pielikums);
- 15.4. apliecinājusi, ka AS „Augstsprieguma tīkls” nodrošina taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, iesniedzot šādus dokumentus un informāciju:
- 15.4.1. AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 31.marta apliecinājums, ka AS „Augstsprieguma tīkls” kā pārvades sistēmas operators atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 13.panta pirmajai daļai nodrošina taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, un apraksts par darbībām, ko AS „Augstsprieguma tīkls” veic, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi (Ziņojuma 3.4.punkta 1. un 2.d., 33.pielikums);

- 15.4.2. informācija par AS „Augstsprieguma tīkls” izstrādātajiem tipveida līgumu paraugiem, kas tiek slēgti ar elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem un elektroenerģijas tirgus dalībniekiem (Ziņojuma 3.4.punkta 3.d.).
16. Saistībā ar Noteikumu par pārvades sistēmas operatora sertificēšanu 4.punktā noteikto AS „Augstsprieguma tīkls” ir iesniegusi 2017.gada 31.marta apliecinājumu par to, ka AS „Augstsprieguma tīkls” kā pārvades sistēmas operators pati nodrošina šādus pakalpojumus vai nodrošina, ka šādi pakalpojumi netiek pirkti no komersantiem, kas veic elektroenerģijas ražošanas un tirdzniecības darbības, un to saistītajiem komersantiem: biznesa plānošanas un analīzes pakalpojums, risku vadības un apdrošināšanas pakalpojums, juridiskā nodrošinājuma pakalpojums, regulācijas jautājumu koordinācijas pakalpojums, finanšu resursu nodrošināšanas un pārvaldības pakalpojums (Ziņojuma 4.punkts, 34.pielikums).
 17. Saistībā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otrās daļas 3.punktā noteiktajām sertificēšanas prasībām AS „Augstsprieguma tīkls” ir pildījusi ar Regulatora 2015.gada 6.augusta lēmumu Nr.115 „Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu” apstiprināto pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu, to apliecinot ar atskaiti par pārvades sistēmas attīstības plāna izpildi 2016.gadā (AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 15.marta iesniegums Nr.50SA10-05-737). Regulators ar 2016.gada 18.augusta lēmumu Nr.121 „Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu” apstiprināja pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu laika periodam no 2017.gada līdz 2026.gadam (Ziņojuma 5.punkts).
 18. AS „Augstsprieguma tīkls” ir precizējusi un papildinājusi informāciju saistībā ar Noteikumu par pārvades sistēmas operatora sertificēšanu 6.punktu, lai apliecinātu atbilstību Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otrās daļas 4.punktā noteiktajai sertificēšanas prasībai attiecībā uz Regulā Nr.714/2009 noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu izpildi (Ziņojuma 6.punkta 1.-7.d., 13.pielikums un 35.pielikums).
 19. Ievērojot Sertificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1.1. un 1.2.apakšpunktu, AS „Augstsprieguma tīkls” ir iesniegusi informāciju par pārvades sistēmas pamatlīdzekļu uzturēšanai, apkalpošanai, attīstībai un citu ar to saistīto funkciju veikšanai noslēgtajiem līgumiem, vispārīgām vienošanām un pārjaunojuma līgumiem, informāciju par strukturālajām izmaiņām, kā arī informāciju par darbinieku sarakstu uz 2016.gadu (Ziņojuma 13., 14. un 16.pielikums, 1. un 2.iesniegums).
 20. Ievērojot Sertificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1.3.apakšpunktu, AS „Augstsprieguma tīkls” ir iesniegusi Regulatoram pārskatu par līgumiem, kas noslēgti par ārpakalpojumu sniegšanu (Ziņojuma 3.1.punkta 3.d., 1. un 2.iesniegums). No iesniegtās informācijas izriet, ka 2016.gadā bija spēkā starp AS „Augstsprieguma tīkls” un AS „Latvenergo” noslēgtie līgumi: par jaudas rezerves uzturēšanu avārijas gadījumiem, par jaudas rezerves nodrošināšanu elektroenerģijas ražošanas, starpvalstu savienojumu jaudas rezervēšanas un enerģijas plūsmu vadības gadījumiem, par regulēšanas pakalpojumu saņemšanu; sistēmas palīgpakalpojumu līgums: par energosistēmas režīmu un pretavārijas automātiku uzturēšanu ar atbilstošas ģenerācijas nodrošināšanu, par Daugavas hidroelektrostacijas ģeneratoru darbu sinhronā kompensatora režīmā, par sprieguma regulēšanu elektrostaciju pieslēguma punktos, par nodzēstas energosistēmas darbības atjaunošanu. Šādu līgumu noslēgšana pamatota ar to, ka AS „Latvenergo” ir minēto ārpakalpojumu vienīgais tehniski iespējamais sniedzējs Latvijas teritorijā.
 21. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta desmito daļu elektroenerģijas sistēmas īpašnieks AS „Latvijas elektriskie tīkli” ar 3.iesniegumu Regulatoram iesniedza ziņojumu par elektroenerģijas sistēmas īpašnieka spēju ievērot saistības, kas izriet no Elektroenerģijas tirgus likuma 21.²panta. AS „Latvijas elektriskie tīkli” apliecina, ka tā spēj sadarboties ar AS „Augstsprieguma tīkls” un sniegt tās pienākumu veikšanai nepieciešamo informāciju, neizpaust ierobežotas pieejamības informāciju citām vertikāli

integrēta elektroapgādes komersanta struktūrām, finansēt ieguldījumus pārvades sistēmā un nodrošināt finansējumu pārvades sistēmas darbībai un attīstībai.

22. Regulators ar 2017.gada 29.jūnija lēmumu Nr.66 „Par elektroenerģijas sistēmas īpašnieka neatkarības nodrošināšanai veikto pasākumu pietiekamību” apstiprināja, ka AS „Latvijas elektriskie tīkli” veiktie pasākumi neatkarības nodrošināšanai ir pietiekami.
23. Ievērojot Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmo daļu, Regulators nosūtīja AS „Augstsprieguma tīkls” šā lēmuma projektu un šā lēmuma konstatējošās daļas 14.punktā minēto Eiropas Komisijas vēstuli un lūdza sniegt viedokli un argumentus par minētajiem dokumentiem. AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 20.oktobra iesniegumā Nr.500600-01-1403/e norāda, ka nepiekrīt šā lēmuma lemjošās daļas 1.punktam, jo, AS „Augstsprieguma tīkls” ieskatā, AS „Augstsprieguma tīkls” jau šobrīd tiek nodrošināta atbilstība Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktā noteiktajām pārvades sistēmas operatora neatkarības prasībām. AS „Augstsprieguma tīkls” savu viedokli pamato ar turpmāk norādītiem argumentiem.
- 23.1. Nevar tikt atteikta AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstība Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas prasībām, jo nav konstatējams tiesību normas tiesiskais sastāvs. Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore, kura vienlaikus ir arī pārvades sistēmas operatora padomes loceklis, nevar iecelt ne tiešā, ne netiešā veidā elektroenerģijas sistēmas īpašnieka padomes vai valdes locekļus vai tāda komersanta padomes vai valdes locekļus, kurš veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības, tajā skaitā AS „Latvenergo”, kura kapitāla daļu turētāja ir Ekonomikas ministrija. Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu, ja valsts kapitāla daļu turētājs ir ministrija, šajā likumā paredzētos kapitāla daļu turētāja lēmumus pieņem ministrijas valsts sekretārs vai ar valsts sekretāra rīkojumu noteikta cita ministrijas amatpersona, kurai ir visas normatīvajos aktos paredzētās kapitāla daļu turētāja pārstāvja tiesības, pienākumi un atbildība. Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departaments un tā direktore nav iesaistīta Ekonomikas ministrijas turējumā esošo valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldībā. Ar Ekonomikas ministrijas turējumā esošo valsts kapitāla daļu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības jautājumiem nodarbojas cits Ekonomikas ministrijas departaments – Juridiskais departaments – un tā amatpersonas. Līdz ar to secināms, ka Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore nevar iecelt AS „Latvenergo” valdes vai padomes locekļus.
- 23.2. Eiropas Komisija nav pilnvarota interpretēt Eiropas Savienības tiesību aktu normas, jo šāda kompetence saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267.pantu ir vienīgi Eiropas Savienības Tiesai. Līdz ar to Eiropas Komisijas viedoklis par Direktīvas 2009/72/EK interpretāciju nav saistošs.
- 23.3. Direktīva 2009/72/EK šajā gadījumā nav tieši piemērojama. Līguma par Eiropas Savienības darbību 288.pants noteic, ka direktīvas tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu iestādēm noteikt to īstenošanas formas un metodes. Tā kā direktīvas nav tieši piemērojamas, tās pirms piemērošanas ir nepieciešams transponēt dalībvalsts tiesību aktos. Izmantojot dalībvalstīm atvēlēto rīcības brīvību, Latvijas Republika ir pārņēmusi Direktīvas 2009/72/EK tiesību normas nacionālajā regulējumā. Attiecīgi šajā gadījumā ir piemērojamas Elektroenerģijas tirgus likuma tiesību normas, ar kurām pārņemtas Direktīvas 2009/72/EK prasības par sertificēšanu, nevis pati Direktīva 2009/72/EK.

- 23.4. Neatkarīgi no tā, ka Direktīvas 2009/72/EK normas šajā gadījumā nav tieši piemērojamas, AS „Augstsprieguma tīkls” vērš uzmanību, uz nepilnībām Eiropas Komisijas 2017.gada 7.septembra atbildes vēstulē.
- 23.4.1. Eiropas Komisijas viedoklis nesaskan ar Direktīvas 2009/72/EK tiesību normām, kā arī tas neatbilst Eiropas Komisijas 2013.gada 8.maija darba dokumentā Nr.SWD (2013) 177 *final* un Eiropas Komisijas 2008.gada konsolidētās jurisdikcijas paziņojumā saskaņā ar Apvienšanās regulu (2008/C95/01) (turpmāk – Komisijas dokuments Nr.2008/C95/01) paustajām atziņām. Eiropas Komisija norāda, ka, ieceļot Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktori par AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekli, nevar izslēgt iespējamu interešu konfliktu, tomēr Direktīvā 2009/72/EK ietvertās pārvades operatora sertifikācijas prasības neparedz tādu konceptu kā „interesu konflikts”, bet gan ietver „kontroles” jēdzienu.
- 23.4.2. Kā pareizi atzīmēts Eiropas Komisijas 2013.gada 8.maija darba dokumentā Nr.SWD (2013) 177 *final*, Direktīvas 2009/72/EK 9.panta pirmās daļas b) apakšpunktā noteikts, ka viena un tā pati persona nevar tieši vai netieši kontrolēt pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu un: 1) tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām; 2) vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā (*any rights*) (skaidrots Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 2.punktā, kas noteic, ka šīs tiesības jo īpaši attiecas uz iespējām izmantot balsstiesības; tiesībām iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai to struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv uzņēmumu; kontrolpaketes turēšanu).
- 23.4.3. Aplūkojot Direktīvā 2009/72/EK ietverto frāzi „tiesības šādā uzņēmumā” kopsakarā ar Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 2.punktu, ir secināms, ka Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktorei nepiemīt šāda veida tiesības uzņēmumā AS „Latvenergo”.
- 23.4.4. Attiecībā uz „kontroles” jēdzienu Eiropas Savienības likumdevējs ir skaidri un nepārprotami izteicis savu gribu, definējot „kontroles” jēdzienu Direktīvas 2009/72/EK iet 2.panta 34.punktā. Proti, kontrole ir jebkādas tiesības, līgumi un citi līdzekļi, kas atsevišķi vai kopā faktiski vai juridiski dod iespēju izšķiroši ietekmēt uzņēmumu, jo īpaši: a) īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus uzņēmuma aktīvus vai to daļu; b) tiesības vai līgumi, kas piešķir izšķirošu ietekmi attiecībā uz uzņēmuma institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumiem.
- 23.4.5. Vēl jo vairāk Direktīvas 2009/72/EK 13.apsvērums skaidro, ka termina „kontrole” definīcija ir pārņemta no Padomes 2004.gada 20.janvāra Regulas (EK) Nr.139/2004 par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju jeb Apvienšanās regulas. Priekšnosacījums, lai konstatētu kontroli, ir nevis interešu konflikts vai zināmas iespējas ietekmēt uzņēmumu, bet tieši izšķiroša ietekme. Personai nav obligāti jārealizē izšķirošā ietekme, lai pierādītu tās pastāvēšanu, tomēr personai ir faktiski jāpastāv iespējai šo ietekmi realizēt (*Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedums lietā T-282/02 Cementbouw Handel & Industrie/Komisija, ECLI:EU:T:2006:64, 58. punkts*).
- 23.5. Neīstenojot Direktīvas 2009/72/EK 2.panta 34.punkta a) apakšpunktu, proti, Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktorei nav īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus AS „Latvenergo” aktīvus vai to daļu. Attiecībā uz Direktīvas 2009/72/EK 2.panta 34.punkta b) apakšpunktu, AS „Augstsprieguma tīkls” norāda, ka Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktorei nav tiesību vai noslēgtu līgumu, kas piešķir

izšķirošu ietekmi attiecībā uz uzņēmuma institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumiem. Komisijas dokumenta Nr.2008/C95/01 13.punktā skaidrots, ka „kontroli parasti iegūst personas vai uzņēmumi, kuriem ir tiesības vai ir pilnvaroti izmantot tiesības, kas piešķir kontroli, saskaņā ar attiecīgajiem līgumiem [...] citos gadījumos pierādījumi, kas ir vajadzīgi, lai konstatētu šāda veida netiešu kontroli, var būt atsevišķi vai apvienojumā un katrā atsevišķā gadījumā jānovērtē tādi faktori kā līdzdalība, līgumiskās attiecības, finansēšanas avots vai ģimeniskas saiknes”. Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktorei nav nekāda veida līgumiska vai likumiska pamata un iespēju ietekmēt AS „Latvenergo” stratēģiski nozīmīgos lēmumus, tāpat Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktorei nav ģimenes saišu, veto vai cita veida tiesības, kā viņa varētu izšķiroši ietekmēt AS „Latvenergo” darbību, lēmumus un balsojumu, jo ar AS „Latvenergo” pārvaldības jautājumiem nodarbojas cits Ekonomikas ministrijas departaments.

- 23.6. Secināms, ka pašreizējais darbības modelis neliecina par Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktores izšķirošas ietekmes esamību AS „Latvenergo”, līdz ar to netiek īstenota kontrole un AS „Augstsprieguma tīkls” atbilst sertifikācijas prasībām.
24. Vienlaikus AS „Augstsprieguma tīkls” lūdz Regulatoru šā lēmuma pieņemšanā piesaistīt Finanšu ministriju kā AS „Augstsprieguma tīkls” kapitāla daļu turētāju. Kā arī saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 28.panta pirmo daļu AS „Augstsprieguma tīkls” lūdz lietā pieaicināt Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktori, jo nelabvēlīga Regulatora lēmuma gadījumā, lai nodrošinātu AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstību Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktā noteiktajām pārvades sistēmas operatora neatkarības prasībām, būs nepieciešams no amata atbrīvot AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekli, kura vienlaikus ir arī Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore. Līdz ar to Regulatora lēmums skars viņas tiesības.
25. Regulators ar 2017.gada 31.oktobra vēstuli Nr.2-2.88/3564 pieaicināja Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktori (turpmāk šā lēmuma konstatējošā daļā – trešā persona) lietā kā trešo personu, uzaicināja uz Regulatora padomes 2017.gada 2.novembra sēdi un nosūtīja šā lēmuma projektu.
26. Regulators ar 2017.gada 31.oktobra vēstuli Nr.2-2.88/3565 uzaicināja AS „Augstsprieguma tīkls” uz Regulatora padomes 2017.gada 2.novembra sēdi un nosūtīja šā lēmuma projektu.
27. Regulators ar 2017.gada 31.oktobra vēstuli Nr.2-2.88/3566 informēja Finanšu ministriju un AS „Latvijas elektriskie tīkli” par Regulatora padomes 2017.gada 2.novembra sēdi un nosūtīja informācijai šā lēmuma projektu.
28. Regulators 2017.gada 1.novembrī saņēma AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 1.novembra vēstuli Nr.500600-01-1458/e ar papildu informāciju par apstākļiem, kas, AS „Augstsprieguma tīkls” ieskatā, ietekmē pārvades sistēmas operatora darbības neitralitāti. AS „Augstsprieguma tīkls” norāda, ka ar Sertificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1.1.punktu tika uzdots nodrošināt, ka ne vēlāk kā 24 mēnešu laikā no Sertificēšanas lēmuma pieņemšanas dienas pārvades sistēmas pamatlīdzekļu apkalpošanu un uzturēšanu darba kārtībā veic pati AS „Augstsprieguma tīkls” vai AS „Augstsprieguma tīkls” izvēlēts komersants, kas ne tieši, ne netieši nav saistīts ar elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbībām. AS „Augstsprieguma tīkls” uzskata, ka nav pilnībā izpildīts Sertificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1.1.punkts un nav veikta pilnīga pārvades sistēmas pamatlīdzekļu nodošana AS „Latvijas elektriskie tīkli” īpašumā un pārvades sistēmas operatora darbības nodalīšana. AS „Augstsprieguma tīkls” norāda, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 12.janvāra rīkojumu Nr.12 „Par Konceptiju par

nepieciešamajām darbībām Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Direktīvā 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu noteiktajai elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora nodalīšanai” (turpmāk – Konceptija) tika atbalstīta Konceptijā ietvertā 2.modeļa ieviešana, paredzot neatkarīga pārvades sistēmas operatora un elektroenerģijas sistēmas īpašnieka izveidošanu. Saskaņā ar Konceptiju 2.modeļa ieviešana paredzēja AS „Latvenergo” un AS „Augstsprieguma tīkls” piederošo pārvades sistēmas pamatlīdzekļu nodošanu elektroenerģijas sistēmas īpašniekam. Faktiskā situācija ir atšķirīga un joprojām pastāv daļēji nerisināts pārvades aktīvu piederības modelis, kas liedz iespēju pārvades sistēmas operatoram savas darbības nodrošināšanai neatkarīgi rīkoties ar pārvades sistēmas pamatlīdzekļiem. AS „Augstsprieguma tīkls” norāda, ka pastāvošās Konceptijas 2.modeļa ieviešanas nepilnības ne tikai kavē AS „Augstsprieguma tīkls” kā pārvades sistēmas operatora darbības efektivitāti, bet arī saglabā energoapgādes komersantam, kurš veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības, iespēju netieši ietekmēt pārvades sistēmas operatora darbības neitralitāti.

29. Regulators 2017.gada 2.novembrī saņēma Finanšu ministrijas 2017.gada 2.novembra vēstuli Nr.1-2-06/7696 ar viedokli par šī lēmuma projektu un tieši par Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punkta piemērošanu. Finanšu ministrija piekrīt, ka ikviena tiesību norma ir iztulkojama, izmantojot tiesību teorijā atzītās un normatīvajos aktos nostiprinātās tiesību normas interpretācijas (iztulkošanas) metodes. Vienlaikus, izmantojot tiesību normu interpretācijas metodes, ir iztulkojama konkrētā tiesību norma, ievērojot tās rakstīto tekstu, proti, tiesību normu interpretācijas (iztulkošanas) rezultātā ir noskaidrojama konkrētās tiesību normas vārdu jēga (saturs). Finanšu ministrija norāda, ka, izvērtējot lēmuma projektā ietverto argumentāciju par to, ka AS „Augstsprieguma tīkls” neatbilst Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktā noteiktajām pārvades sistēmas operatora neatkarības prasībām, Regulators būtisku vērību ir piešķīris Eiropas Komisijas 2017.gada 7.septembra vēstulē Nr.ENER/B2/BK/cs/s(2017)4811314 sniegtajam viedoklim. Neapšaubot Eiropas Komisijas iesaisti pārvades sistēmas operatora sertificēšanas procesā un nepieciešamību ņemt vērā tās viedokli, Finanšu ministrija uzsver, ka jo sevišķi būtiski ir, lai Eiropas Komisijas viedoklis būtu balstīts uz detalizētu, pilnīgu un vispusīgu informāciju, kas arī ir rūpīgi un detalizēti izvērtēta. Finanšu ministrija norāda, ka uz vispārīgas informācijas pamata balstīts vispārīgs viedoklis nav uzskatāms par pamatu konkrētās normas interpretācijai. Finanšu ministrija uzskata, ka Regulators Eiropas Komisijai ir sniedzis ierobežota apjoma informāciju par Ekonomikas ministriju, kuras Enerģētikas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore ir AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekle, piemēram, nesniedzot plašāku informāciju par Ekonomikas ministrijas struktūru, par amatpersonu tiesībām dot konkrētus uzdevumus Enerģētikas tirgus un infrastruktūras departamenta direktorei un iespēju ietekmēt lēmumus, Enerģētikas tirgus un infrastruktūras departamenta reglamentu, par kapitālsabiedrību pārvaldību atbildīgā departamenta reglamentu, kā arī attiecīgo amatpersonu amata aprakstus. Turklāt Regulators Eiropas Komisijai vēstulē jau ir paudis viedokli, ka AS „Latvenergo” pirmšķietami var ietekmēt AS „Augstsprieguma tīkls”, kas varēja ietekmēt arī Eiropas Komisijas sniegto atbildi uz vēstulē uzdoto jautājumu. Finanšu ministrija uzskata, ka Eiropas Komisijas viedoklis ir vispārīgs un neliecina par rūpīgu konkrētās situācijas analīzi. Vienlaikus Finanšu ministrija atsaucas uz Eiropas Komisijas vēstulē piesaukto Eiropas Komisijas 2013.gada 8.maija darba dokumentu SWD(2013) 177 final un norāda, ka tajā ir minēti vairāki praktiski piemēri, kas liecina par to, ka pat gadījumā, ja šķietami izpildās pazīmes, kas var liecināt par iespējamu interešu konfliktu un Direktīvas 2009/72/EK prasību izpildes neatbilstību, ir izvērtējami visi apstākļi un interešu konflikts nav konstatējams, ja pierādāms, ka nepastāv nolūks

ietekmēt lēmumu pieņemšanu citas personas interesēs. Vienlaikus Finanšu ministrija lūdz Regulatoru neskatīt jautājumu Regulatora padomes 2017.gada 2.novembra sēdē, dodot iespēju Finanšu ministrijai sadarbībā ar AS „Augstsprieguma tīkls” sagatavot un iesniegt Eiropas Komisijai izvērstu informāciju par AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstību pārvades sistēmas operatora sertificēšanas prasībām un saņemt detalizētu Eiropas Komisijas atbildi par konkrēto situāciju.

30. AS „Augstsprieguma tīkls” pārstāvji Regulatora padomes 2017.gada 2.novembra sēdē:
 - 30.1. paskaidroja, ka AS „Augstsprieguma tīkls” joprojām nepiekrīt šajā lēmumā ietvertajai argumentācijai, un uzturēja AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 20.oktobra iesniegumā Nr.500600-01-1403/e pausto viedokli;
 - 30.2. pievienojās Finanšu ministrijas 2017.gada 2.novembra vēstulē Nr.1-2-06/7696 izteiktajiem lūgumiem un uzturēja AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 1.novembra vēstulē Nr.500600-01-1458/e pausto viedokli;
 - 30.3. paskaidroja, ka neitralitātes jautājums AS „Augstsprieguma tīkls” ir svarīgs un tāpēc tas kā viens no mērķiem ir iekļauts AS „Augstsprieguma tīkls” nozīmīgākajos dokumentos, kuru virzīšanā un apstiprināšanā liela loma ir bijusi tieši AS „Augstsprieguma tīkls” padomei, kas pierāda to, ka interešu konflikts faktiski nepastāv un tā risks ir formāls. Vienlaikus, ņemot vērā, ka pārvades sistēmas operators AS „Augstsprieguma tīkls” ir dabīgs monopols ar mērķi ieviest enerģētikas politikas veidotāju noteiktos mērķus, ir tieši svarīgi, ka AS „Augstsprieguma tīkls” padomē ir enerģētikas politikas veidotāju pārstāvis kā tas ir arī Igaunijā un Lietuvā. Tam ir liela pievienotā vērtība, ko var pēdējā laikā pamanīt arī praksē, jo AS „Augstsprieguma tīkls” iniciatīvas saistībā ar neitralitāti tiek aktualizētas tieši pateicoties tam, ka padomē ir enerģētikas politikas veidotāju pārstāvis, kurš palīdz ātrāk nokomunicēt ar enerģētikas politikas veidotāju un prezentēt tam AS „Augstsprieguma tīkls” iniciatīvas. Tādējādi AS „Augstsprieguma tīkls” iniciatīvas ātrāk pārtop par likumdošanas iniciatīvu. Līdz ar to, ja šobrīd tiktu mainīts AS „Augstsprieguma tīkls” padomes sastāvs, tad praksē AS „Augstsprieguma tīkls” zaudētu pašreizējo „paātrinājumu” attiecībā uz neitralitātes pasākumiem, kurus AS „Augstsprieguma tīkls” šobrīd ir uzsācis ar padomes palīdzību, un tieši atspoguļoto ietekmi uz politikas veidotājiem. Līdz ar to AS „Augstsprieguma tīkls” neatbalsta, ka padomes sastāvs tiek mainīts formālu apsvērumu dēļ, jo AS „Augstsprieguma tīkls” norādītais „paātrinājums” ir ļoti svarīgs. Šajā lēmumā norādītā problēma noteikti būtu risināma, bet ne ar piedāvātām īstermiņa izmaiņām. AS „Augstsprieguma tīkls” aicina Regulatoru atbalstīt ideju, ka pārvades sistēmas operatorā ir jābūt arī enerģētikas politikas veidotāja pārstāvim, kā tas šobrīd ir arī Igaunijā un Lietuvā, jo pārmaiņas tad tiešām arī ātrāk ieviešas. Vienlaikus, ja AS „Augstsprieguma tīkls” valde justu, ka tās neitralitāte tiek kompromitēta vai darbība kavēta no padomes puses, valde pirmā signalizētu par to, taču šobrīd norit pilnīgi pretējs process – AS „Augstsprieguma tīkls” padome aktīvi palīdz valdei saistībā ar neitralitātes jautājumiem. Līdz ar to AS „Augstsprieguma tīkls” lūdz papildus vērtēt to, kā faktiski ir pieņemti lēmumi AS „Augstsprieguma tīkls” valdē un padomē.
31. Finanšu ministrijas pārstāvis Regulatora padomes 2017.gada 2.novembra sēdē uzturēja Finanšu ministrijas 2017.gada 2.novembra vēstulē Nr.1-2-06/7696 pausto Finanšu ministrijas viedokli un lūgumus.
32. Trešā persona Regulatora padomes 2017.gada 2.novembra sēdē:
 - 32.1. lūdza sniegt precizējošu informāciju par Regulatora apsvērumiem, kas atspoguļoti šajā lēmumā. Trešā persona lūdza precizēt, vai Regulatora rīcībā ir kāda informācija, kas apliecina, ka kopš trešās personas iecelšanas AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekļa amatā ir bijuši gadījumi, kas liecina par interešu konfliktu vai iespējamo interešu konfliktu, vai par kontroli AS „Latvenergo”;

- 32.2. atzinīgi novērtēja Eiropas Komisijas iesaisti un viedokli, taču vienlaikus līdzīgi kā Finanšu ministrija uzskata, ka Regulators Eiropas Komisijai ir sniedzis ierobežota apjoma informāciju, līdz ar to Eiropas Komisijas viedokli uzskata par vispārīgu. Tāpat trešā persona līdzīgi kā Finanšu ministrija vērš uzmanību uz Eiropas Komisijas 2013.gada 8.maija darba dokumentu SWD(2013) 177 final un tajā ietverto secinājumu, ka katra gadījuma izvērtēšanai ir nepieciešama detalizēta informācija. Tādējādi trešā persona pievienojas Finanšu ministrijas izteiktajam lūgumam dot iespēju Finanšu ministrijai sadarbībā ar AS „Augstsprieguma tīkls” sagatavot un iesniegt Eiropas Komisijai izvērstu informāciju par AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstību pārvades sistēmas operatora sertificēšanas prasībām;
- 32.3. lūdza ņemt vērā arī Ekonomikas ministrijas 2017.gada 2.novembra vēstuli Nr.732-6-8069 (Regulatorā saņemta 2017.gada 2.novembrī), kas sagatavota atbilstoši trešās personas lūgumam un atspoguļo Ekonomikas ministrijas Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta kompetenci un Juridiskā departamenta Valsts aktīvu pārvaldes un atsavināšanas nodaļas kompetenci kapitālsabiedrību pārvaldības jautājumos. Ekonomikas ministrija apliecina, ka trešā persona no 2016.gada 18.novembra līdz šim brīdim nav īstenojusi un viņai arī turpmāk nav paredzēts nekāda veida līgumisks vai likumisks pamats un iespēja ietekmēt AS „Latvenergo” stratēģiski nozīmīgos lēmumus, veto vai cita veida tiesības, kā viņa varētu izšķiroši ietekmēt AS „Latvenergo” darbību, lēmumus un balsojumu;
- 32.4. apliecināja, ka visus amatu pienākumus pilda godprātīgi un pēc labākās sirdsapziņas.

Regulators secina

1. Regulatora uzmanības lokā nav nonākuši tādi dokumenti vai informācija, kas liecinātu, ka AS „Augstsprieguma tīkls” neievēro Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 1.punktā noteikto nosacījumu, ka pārvades sistēmas operatora kapitāla daļu turētājs nevar tiešā vai netiešā veidā būt elektroenerģijas sistēmas īpašnieka kapitāla daļu turētājs vai tādu komersantu kapitāla daļu turētājs, kuri veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības.
2. Izvērtējot šajā lēmumā konstatētos apstākļus, tostarp konstatējošās daļas 14.punktā atspoguļoto Eiropas Komisijas viedokli un ņemot vērā, ka Ekonomikas ministrijas pārvaldes amatpersona vienlaikus ieņem AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekļa amatu un tā rezultātā nav iespējams novērst iespējamu interešu konfliktu un potenciālu pamudinājumu ietekmēt AS „Augstsprieguma tīkls” rīcību AS „Latvenergo” labā, Regulators secina, ka AS „Augstsprieguma tīkls” nav ievērojusi Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktā noteikto nosacījumu, ka persona, kas ieceļ pārvades sistēmas operatora padomes vai valdes locekļus, nevar tiešā vai netiešā veidā iecelt elektroenerģijas sistēmas īpašnieka padomes vai valdes locekļus vai tāda komersanta padomes vai valdes locekļus, kurš veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības. Ņemot vērā minēto, Regulators secina, ka AS „Augstsprieguma tīkls” nav izpildījusi visas neatkarības prasības, kā to noteic Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹ panta otrā daļas 1.punkts. Papildus Regulators norāda uz turpmāk minēto.
- 2.1. Neskatoties uz to, ka Eiropas Komisija 2017.gada 7.septembra vēstulē Nr.ENER/B2/BK/cs/s(2017)4811314 norāda, ka tā nevar interpretēt Eiropas Savienības tiesību normas, jo šāda kompetence ir vienīgi Eiropas Savienības Tiesai, būtisks ir apstāklis, ka saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 10.pantu un Regulas Nr.714/2009 3.pantu Eiropas Komisija ir iesaistīta pārvades sistēmas operatora sertificēšanas procesā un Eiropas Komisijas viedoklis ir jāņem vērā, kad nacionālā regulatīvā iestāde konstatē pārvades sistēmas operatora atbilstību sertificēšanas

prasībām. Vienlaikus Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka Regulatoram ir pienākums sertificēt pārvades sistēmas operatoru pēc argumentēta Eiropas Komisijas pieprasījuma. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta piekto daļu, saņemot Eiropas Komisijas pieprasījumu, Regulatoram ir pienākums četru mēnešu laikā izvērt pārvades sistēmas operatora atbilstību Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otrajā daļā noteiktajām sertificēšanas prasībām, tostarp Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrajā daļā noteiktajām neatkarības prasībām. Ievērojot Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta devīto daļu, Eiropas Komisija pēc Regulatora atzinuma par pārvades sistēmas operatora atbilstību Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otrajā daļā noteiktajām sertificēšanas prasībām saņemšanas izvērtē to un var secināt, ka pārvades sistēmas operators neatbilst sertificēšanas prasībām. Tādā gadījumā Regulatoram ir pienākums triju mēnešu laikā pēc Eiropas Komisijas atzinuma saņemšanas pieņemt lēmumu par atteikumu sertificēt pārvades sistēmas operatoru. Ievērojot minēto un ņemot vērā, ka Regulatoram, vērtējot Ziņojumu un to pamatojošos dokumentus, jau radās šaubas par AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstību Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktā noteiktajai neatkarības prasībai, Regulatoram, pirms pieņemt lēmumu par AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstību sertificēšanas prasībām, ievērojot objektīvās izmeklēšanas principu, bija lietderīgi noskaidrot arī Eiropas Komisijas viedokli. Šāda proaktīva Regulatora rīcība tostarp atbilst arī AS „Augstsprieguma tīkls” interesēm un aizsargā tās tiesības, jo palīdz jau laikus novērst situāciju, kad Eiropas Komisijai būtu iespēja konstatēt, ka AS „Augstsprieguma tīkls” neatbilst pārvades sistēmas operatora sertificēšanas prasībām, un tā pieprasītu atkārtotu AS „Augstsprieguma tīkls” sertificēšanu.

- 2.2. Sagatavojot 2017.gada 20.jūlija vēstuli Nr.1-2.21/2400, Regulators Eiropas Komisijai sniedza objektīvu un detalizētu situācijas aprakstu. Proti, Regulators atreferēja Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktu, detalizēti aprakstīja valsts kapitālsabiedrības pārvaldības kārtību, principus un pārvaldes institūciju kompetenci un atbildību saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu un Komerclikumu, informēja, ka Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 12.panta trešajā daļā minētā atbildīgā darbinieka pienākumus Ekonomikas ministrijā pilda cita – Juridiskā departamenta pārstāvis, un darīja zināmu, ka ne Enerģijas tirgus un infrastruktūras departaments, ne tā direktore nav iesaistīti AS „Latvenergo” pārvaldībā. Tādējādi Regulators Eiropas Komisijai ir sniedzis pietiekami detalizētu informāciju, specifiski aprakstot tiesiskās attiecības, kas izriet no valsts kapitālsabiedrības pārvaldības, un Eiropas Komisija ir izdarījusi secinājumus un sniegusi viedokli, balstoties uz šo informāciju. Vienlaikus Eiropas Komisija nav uzskatījusi Regulatora atspoguļotos apsvērumus par pietiekami pamatotiem, lai sniegtu viedokli, kas būtu pretējs Eiropas Komisijas 2017.gada 7.septembra vēstulē Nr.ENER/B2/BK/cs/s(2017)4811314 paustajam viedoklim. Ņemot vērā, ka Regulators ir sniedzis pietiekami detalizētu informāciju, lai Eiropas Komisija varētu sniegt objektīvi pamatotu viedokli, Regulators uzskata, ka atkārtota vēršanās Eiropas Komisijā, kā to lūdz AS „Augstsprieguma tīkls”, Finanšu ministrija un lietā pieaicinātā trešā persona, nav lietderīga.
- 2.3. Regulators piekrīt AS „Augstsprieguma tīkls” paustajam viedoklim (šā lēmuma konstatējošās daļas 23.3.apakšpunkts), ka Direktīva 2009/72/EK šajā gadījumā nav tieši piemērojama. Tomēr vienlaikus Regulators norāda, ka Direktīvas 2009/72/EK normas (vienības) ir pārņemtas ar Elektroenerģijas tirgus likumu un atbilstoši sistēmiskai un teleoloģiskai tiesību normu interpretācijas metodei izpratne par

Direktīvas 2009/72/EK normām, to jēgu un mērķi ir izmantojama, lai interpretētu (tulkotu) Elektroenerģijas tirgus likuma normas.

- 2.4. Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 1.punkts ir pārņemts nacionālajā regulējumā ar likuma „Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā”, kas ir pieņemts 2011.gada 8.jūlijā, 8.pantu², saskaņā ar kuru Elektroenerģijas tirgus likuma 12.pants tika izteikts jaunā redakcijā. Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punkts noteic, ka persona, kas iecel pārvades sistēmas operatora padomes vai valdes locekļus, nevar tiešā vai netiešā veidā iecelt elektroenerģijas sistēmas īpašnieka padomes vai valdes locekļus vai tāda komersanta padomes vai valdes locekļus, kurš veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības. Savukārt Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 1.punkta c) apakšpunkts noteic, ka viena un tā pati persona vai personas nevar iecelt Uzraudzības padomes, Administratīvās valdes vai tādu struktūru locekļus, kas juridiski pārstāv pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, nedz arī tieši vai netieši kontrolēt uzņēmumu, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, vai izmantot tiesības šādā uzņēmumā.

- 2.4.1. Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 6.punkts noteic, ka, ja Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 1.punkta b), c) un d) apakšpunktā minētā persona ir dalībvalsts vai cita publiska struktūra, tad divas atsevišķas publiskas struktūras, kas kontrolē pārvades sistēmas operatoru vai pārvades sistēmu, no vienas puses, un uzņēmumu, kas veic ražošanas vai piegādes funkcijas, no otras puses, šā panta īstenošanas nolūkā neuzskata par vienu un to pašu personu vai personām. Vienlaikus Eiropas Komisija savā 2017.gada 7.septembra vēstulē Nr.ENER/B2/BK/cs/s(2017)4811314 pauž viedokli, ka Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 6.punktā dotā iespēja neļauj pilnībā atkāpties no Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 1.punktā noteikto prasību pilnīgas piemērošanas. Šā lēmuma konstatējošās daļas 12.punktā ir atspoguļota daļa no Sertificēšanas lēmuma redakcijas, ko bija būtiski iekļaut Sertificēšanas lēmumā, lai Eiropas Komisija gūtu pārliecību, ka Ekonomikas ministrijai nav ne tiešas, ne netiešas ietekmes uz AS „Augstsprieguma tīkls” kā neatkarīgu pārvades sistēmas operatoru. Ieceļot Ekonomikas ministrijas pārvaldes amatpersonu AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekļa amatā, Ekonomikas ministrija kļūst pārstāvēta kā AS „Latvenergo” un netieši - AS „Latvijas elektriskie tīkli”, tā pārvades sistēmas operatorā AS „Augstsprieguma tīkls”. Tādējādi AS „Augstsprieguma tīkls” saplūst divu atsevišķu publisku struktūru – Ekonomikas ministrijas un Finanšu ministrijas – intereses. Šāda situācija ir pretrunā tai faktiskajai situācijai, kas tika apstiprināta kā likumpamatota un atbilstoša, pieņemot Sertificēšanas lēmumu, ar kuru AS „Augstsprieguma tīkls” tika sertificēta. Vienlaikus Regulators vērs uzmanību, ka ar Sertificēšanas lēmumu apstiprinātā faktiskā situācija būtībā jau ir izņēmums no Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 1.punkta b) apakšpunkta. Abām kapitālsabiedrībām – gan pārvades sistēmas operatoram AS „Augstsprieguma tīkls”, gan elektroenerģijas ražotājam un tirgotājam un dabasgāzes tirgotājam AS „Latvenergo” - ir viens īpašnieks, proti, valsts. Ar Sertificēšanas lēmumu šāds izņēmums ir leģitimēts, taču, ņemot vērā situācijas izņēmuma raksturu, būtiski ir saglabāt stingru sadalījumu starp Ekonomikas ministriju un Finanšu ministriju.

² Skat. likumprojekta „Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācija) V.sadaļas „Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām” 1.tabulu „Tiesību akta projekta atbilstība ES tiesību aktiem” (<http://titania.saeima.lv/LIVS10/SaeimaLIVS10.nsf/0/C69F0D63A28A93B0C22578560027B34D?OpenDocument>)

2.4.2. No Eiropas Komisija 2017.gada 7.septembra vēstules Nr.ENER/B2/BK/cs/s(2017)4811314 izriet, ka situācijā, kad Ekonomikas ministrijas pārvaldes amatpersona tiek iecelta AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekļa amatā, nav iespējams novērst iespējamu interešu konfliktu un potenciālu pamudinājumu ietekmēt AS „Augstsprieguma tīkls” rīcību AS „Latvenergo” labā. Minētais izriet no Direktīvas 2009/72/EK 12.apsvēruma, kas noteic, ka visām nodalīšanas sistēmām būtu efektīvi jānovērš jebkāds interešu konflikts starp ražotājiem, piegādātājiem un pārvades sistēmu operatoriem, lai veicinātu vajadzīgos ieguldījumus un jaunienācējiem garantētu piekļuvi tirgum saskaņā ar pārredzamu un efektīvu regulējumu. Līdzīgu norādījumu Eiropas Komisija ir iekļāvusi 2013.gada 8.maija darba dokumentā Nr.SWD (2013) 177 *final* (3.nodaļa), proti, ka Direktīvas 2009/72/EK normu par pārvades sistēmas un pārvades sistēmas operatoru nodalīšanu mērķis ir novērst jebkādu *interesu konfliktu* starp ražotājiem, piegādātājiem un pārvades sistēmas operatoriem. Regulators secina, ka situācijā, kad Ekonomikas ministrijas pārvaldes amatpersona vienlaikus ieņem AS „Augstsprieguma tīkls” padomes locekļa amatu, nav iespējams novērst iespējamu interešu konfliktu. Direktīvas 2009/72/EK 12.apsvērums un *interesu konflikta* koncepts ir svarīgs, lai atbilstoši teleoloģiskai tiesību normas interpretācijas metodei noskaidrotu kā Direktīvas 2009/72/EK 9.panta, tā Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta pirmās un otrās daļas jēgu, pamatojoties uz lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz. Ņemot vērā Direktīvas 2009/72/EK 12.apsvērumu, secināms, ka Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta pirmās un otrās daļas mērķis ir veicināt vajadzīgos ieguldījumus un jaunienācējiem garantētu piekļuvi tirgum saskaņā ar pārredzamu un efektīvu regulējumu. Pārvades sistēmas un pārvades sistēmas operatora nodalīšanai ir jābūt tādai (gan normatīvi, gan faktiski), lai elektroenerģijas sistēmas dalībnieki un elektroenerģijas tirgus dalībnieki gūtu pārliecību, ka pārvades sistēmas operatora darbība ir pēc iespējas caurskatāma, pārredzama un efektīva. Lai varētu apšaubīt, ka pārvades sistēmas operators nerīkojas pēc iespējas pārredzami un efektīvi, nav nepieciešams konstatēt faktiski notikušu interešu konfliktu, bet ir pietiekami, ka tiek konstatēts potenciāls interešu konflikts vai potenciāls pamudinājums vai potenciāla vēlme ietekmēt AS „Augstsprieguma tīkls” rīcību.

2.4.3. Direktīvas 2009/72/EK 2.panta 34.punkts noteic, ka „kontrolē” ir jebkādas tiesības, līgumi un citi līdzekļi, kas atsevišķi vai kopā faktiski vai juridiski dod iespēju izšķiroši ietekmēt uzņēmumu, jo īpaši: a) īpašumtiesības vai tiesības izmantot visus uzņēmuma aktīvus vai to daļu; b) tiesības vai līgumi, kas piešķir izšķirošu ietekmi attiecībā uz uzņēmuma institūciju sastāvu, balsojumu vai lēmumiem. Vienlaikus Direktīvas 2009/72/EK 13.apsvērums noteic, ka termina „kontrolē” definīcija ir pārņemta no Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās regula). Kā ir norādījusi AS „Augstsprieguma tīkls” (šā lēmuma konstatējošās daļas 23.4.5.apakšpunkts), priekšnosacījums, lai konstatētu kontroli, ir izšķiroša ietekme. Personai nav obligāti jārealizē izšķirošā ietekme, lai pierādītu tās pastāvēšanu, tomēr personai ir faktiski jāpastāv iespējai šo ietekmi realizēt. Saskaņā ar AS „Augstsprieguma tīkls” statūtu (Ziņojuma 3.pielikums) 10.punktu AS „Augstsprieguma tīkls” padomes sastāvā ir 3 (trīs) locekļi. Savukārt atbilstoši AS „Augstsprieguma tīkls” padomes nolikuma (Ziņojuma

4.pielikums) 4.5.punktam padome ir lemttiesīga, ja sēdē piedalās vismaz divi padomes locekļi. Tādējādi, neskatoties uz to, ka Ekonomikas ministrijas pārvaldes amatpersona AS „Augstsprieguma tīkls” padomē ir viena no trim padomes locekļiem, noteiktos gadījumos šai padomes loceklei pastāv iespēja izšķiroši ietekmēt AS „Augstsprieguma tīkls” padomes lēmuma rezultātu un attiecīgi AS „Augstsprieguma tīkls” rīcību AS „Latvenergo” labā. Tā, piemēram, ja padomes sēdē piedalās tikai divi padomes locekļi no trim, padome ir lemttiesīga, taču vienam no padomes locekļiem ir iespēja “bloķēt” lēmuma pieņemšanu, balsojot pretēji otram padomes loceklim. Diviem padomes locekļiem balsojot atšķirīgi, lēmums netiek pieņemts. Pat gadījumā, ja padomes sēdē piedalās visi trīs padomes locekļi, vienam padomes loceklim tomēr ir iespēja ietekmēt padomes lēmuma rezultātu gadījumā, ja abi pārējie padomes locekļi balso atšķirīgi, tad trešais padomes loceklis var izvēlēties balsot atbilstoši interesēm, kas ir atbilstošākas kādam konkrētam elektroenerģijas tirgotājam. Vienlaikus AS „Augstsprieguma tīkls” padomes loceklim ir piekļuve tādai pārvades sistēmas operatora rīcībā esošai informācijai, kas var kalpot par labu vienam elektroenerģijas ražotājam un tirgotājam – AS „Latvenergo”, ja šāda informācija nokļūst tās rīcībā. Tādējādi pastāv diskriminācijas riski, kuru novēršana ir Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 1.punkta mērķis (Eiropas Komisijas 2013.gada 8.maija darba dokumenta Nr.SWD (2013) 177 *final* 3.nodaļa). Turklāt, ņemot vērā AS „Augstsprieguma tīkls” pārstāvja veikto Regulatora padomes 2017.gada 2.novembra sēdē (šā lēmuma konstatējošās daļas 30.3.apakšpunkts) Regulators secina, ka jau šobrīd ir saskatāma pavisam reāla un praktiska saikne starp AS „Augstsprieguma tīkls” padomi un Ekonomikas ministriju, kas ir AS „Latvenergo” kapitāla daļu turētāja. Lai arī šobrīd „Augstsprieguma tīkls” pārstāvja atspoguļotā saikne nelielā mērķa par faktiskām darbībām elektroenerģijas ražotāja un tirgotāja un dabasgāzes tirgotāja AS „Latvenergo” interešu labā, taču tā pierāda, ka pastāv gan potenciāls interešu konflikts, gan potenciāls pamudinājums ietekmēt AS „Augstsprieguma tīkls” darbību viena elektroenerģijas ražotāja un tirgotāja labā.

- 2.5. Ņemot vērā, ka ar Elektroenerģijas tirgus likuma 12.pantu ir pārņemtas Direktīvas 2009/72/EK 9.panta 1.punkta prasības, šā lēmuma secinājumu daļas 2.4.apakšpunktā apkopotie apsvērumi ir jāņem vērā, interpretējot (tulkojot) Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas prasības, kuru mērķis ir nodrošināt pārvades sistēmas operatora neatkarību.
- 2.6. Regulators piekrīt Finanšu ministrijas un lietā pieaicinātās trešās personas teiktajam (šā lēmuma konstatējošās daļas 29.punkts un 32.2.apakšpunkts), ka Eiropas Komisijas 2013.gada 8.maija darba dokumentā SWD(2013) 177 *final* ir minēti vairāki praktiski piemēri, kas liecina par to, ka pat gadījumā, ja šķietami izpildās pazīmes, kas var liecināt par iespējamu interešu konfliktu un Direktīvas 2009/72/EK prasību izpildes neatbilstību, ir izvērtējami visi apstākļi un interešu konflikts nav konstatējams, ja pierādāms, ka nepastāv nolūks ietekmēt lēmumu pieņemšanu citas personas interesēs. Vienlaikus Regulators vērs uzmanību, ka minētie praktiskie piemēri un Eiropas Komisijas izpratne apliecina, ka, lietojot tikai tiesību normas gramatisko interpretācijas metodi, var nonākt pie rezultāta, kas nenodrošina lietderīgāko un taisnīgāko rezultātu. Gramatiski interpretējot Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktu, faktiskā situācija, kad AS „Augstsprieguma tīkls” padomes loceklis vienlaikus ir arī Ekonomikas ministrijas pārvaldes amatpersona, pirmšķietami atbilst tiesību normai. Vienlaikus augstāk minētie

Regulatora secinājumi rāda, ka, lietojot tiesību normas teleoloģisko un sistēmisko interpretācijas metodi, var nonākt pie atšķirīga secinājuma. Administratīvā procesa likuma 17.panta ceturrtā daļa paredz, ja, interpretējot tiesību normu pēc dažādām metodēm, iespējams nonākt pie dažādiem rezultātiem, kas visi atbilst tiesību sistēmai, lieto to interpretācijas metodi, ar kuru konkrētajā gadījumā iespējams sasniegt lietderīgāko un taisnīgāko rezultātu. Ņemot vērā, ka pārvades sistēmas un pārvades sistēmas operatora nodalīšanai ir jābūt tādai, lai gūtu pārliedību, ka pārvades sistēmas operatora darbība ir pēc iespējas caurskatāma, pārredzama un efektīva, tad secināms, ka situācija, kurā AS „Augstsprieguma tīkls” padomes loceklis vienlaikus ir arī Ekonomikas ministrijas pārvaldes amatpersona, neatbilst Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktam.

3. Regulatora uzmanības lokā nav nonākuši tādi dokumenti vai informācija, kas liecinātu, ka AS „Augstsprieguma tīkls” neievēro Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 3.punktā noteikto nosacījumu, ka viena un tā pati persona nevar vienlaikus ieņemt AS „Augstsprieguma tīkls” padomes vai valdes locekļa amatu un padomes vai valdes locekļa amatu kapitālsabiedrībā, kas veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības vai sadales darbības vai dabasgāzes ražošanas un tirdzniecības darbības.
4. Regulatora uzmanības lokā nav nonākuši tādi dokumenti vai informācija, kas liecinātu, ka AS „Augstsprieguma tīkls” rīcībā esošais personāls, tehniskie un finanšu resursi nav pietiekami, lai nodrošinātu Elektroenerģijas tirgus likumā un Regulā Nr.714/2009 noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu izpildi.
5. AS „Augstsprieguma tīkls” ir pārskatījusi ar AS „Latvenergo” noslēgtos līgumus par ārpakalpojumu sniegšanu un informējusi par ārpakalpojumu sniedzēju izvēles pamatojumu. Regulatora uzmanības lokā nav nonākuši tādi dokumenti vai informācija, kas liecinātu, ka līgumu par ārpakalpojumu sniegšanu noslēgšana ar AS „Latvenergo” nav pamatota.
6. Pārvades sistēmas pakalpojumu tarifi ir apstiprināti tādā apmērā, lai pārvades sistēmas lietotāju veiktie tarifu maksājumi segtu ekonomiski pamatotās AS „Augstsprieguma tīkls” izmaksas un nodrošinātu šā sabiedriskā pakalpojuma rentabilitāti, ieskaitot atlīdzību AS „Latvijas elektriskie tīkli”, kas nodrošina pienācīgu atdevi no pārvades sistēmas un no jauniem ieguldījumiem tajā. AS „Augstsprieguma tīkls” finanšu plāns un tarifu izpilde liecina, ka izvērtējamā laika periodā AS „Augstsprieguma tīkls” rīcībā ir pietiekami finanšu resursi Elektroenerģijas tirgus likumā un Regulā Nr.714/2009 noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu veikšanai, tostarp esošo pārvades sistēmas aktīvu aizvietošanai un pārvades sistēmas attīstībai, un spējai nodrošināt komerciālās informācijas konfidencialitāti.
7. Ņemot vērā, ka AS „Augstsprieguma tīkls” ir izstrādājusi un Regulators ir apstiprinājis pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu un Regulatora uzmanības lokā nav nonākuši tādi dokumenti vai informācija, kas liecinātu, ka AS „Augstsprieguma tīkls” neievēro pārvades sistēmas attīstības plānu, Regulators secina, ka AS „Augstsprieguma tīkls” atbilst Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otrās daļas 3.punktā noteiktajai pārvades sistēmas operatora sertificēšanas prasībai.
8. AS „Augstsprieguma tīkls” atbilst Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta otrās daļas 4.punktā noteiktajai pārvades sistēmas operatora sertificēšanas prasībai. Regulators ir pārliedcinājies, ka AS „Augstsprieguma tīkls” pilda Regulas Nr.714/2009 4., 11., 12., 14., 15. un 16.pantā, kā arī tās 1.pielikumā noteiktos pārvades sistēmas operatora pienākumus.
9. Ņemot vērā turpmāk uzskaitīto, AS „Latvijas elektriskie tīkli” atbilst Elektroenerģijas tirgus likuma 21.¹pantā noteiktajām elektroenerģijas sistēmas īpašnieka neatkarības prasībām un spēj ievērot saistības, kas izriet no Elektroenerģijas tirgus likuma 21.²panta: 9.1. ņemot vērā šā lēmuma konstatējošās daļas 21.punktu, AS „Latvijas elektriskie tīkli” veiktie pasākumi neatkarības nodrošināšanai ir pietiekami;

- 9.2. Regulatora uzmanības lokā nav nonākusi tāda informācija vai dokumenti, kas liecinātu, ka AS „Latvijas elektriskie tīkli” nespēj nodrošināt finansējumu pārvades sistēmas pamatlīdzekļu apkalpošanai un uzturēšanai darba kārtībā un attīstībai;
- 9.3. Regulatora uzmanības lokā nav nonākusi tāda informācija vai dokumenti, kas liecinātu, ka AS „Augstsprieguma tīkls” un AS „Latvijas elektriskie tīkli” nespēj savstarpēji sadarboties, lai AS „Augstsprieguma tīkls” izpildītu tai Elektroenerģijas tirgus likumā un Regulā Nr.714/2009 noteiktos pienākumus.
10. Attiecībā uz AS „Augstsprieguma tīkls” 2017.gada 1.novembra vēstuli Nr.500600-01-1458/ (šā lēmuma konstatējošās daļas 28.punkts) Regulators norāda, ka, ņemot vērā vēstules saņemšanas datumu un to, ka tajā paustie jautājumi un apsvērumi neietekmē uz jau noslēgtiem izvērtējumiem balstīto Regulatora lēmumu attiecībā uz AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstību Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktam, vēstule tiks vērtēta kopā ar AS „Augstsprieguma tīkls” ziņojumu par pārvades sistēmas operatora atbilstību sertificēšanas prasībām 2017.gadā.

Saskaņā ar Regulatora 2011.gada 23.novembra lēmumu Nr.1/29 „Noteikumi par pārvades sistēmas operatora sertificēšanu”, pamatojoties uz Elektroenerģijas tirgus likuma 11.¹panta desmito daļu un 12.panta ceturto daļu, likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta otro daļu un Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu un 65.panta trešo daļu,

padome nolemj:

1. uzdot AS „Augstsprieguma tīkls” līdz 2018.gada 1.februārim veikt atbilstošus pasākumus, lai AS „Augstsprieguma tīkls” nodrošinātu tās atbilstību Elektroenerģijas tirgus likuma 12.panta otrās daļas 2.punktā noteiktajām pārvades sistēmas operatora neatkarības prasībām;
2. atzīt, ka AS „Augstsprieguma tīkls” atbilst visām sertificēšanas prasībām, tiklīdz AS „Augstsprieguma tīkls” izpilda šā lēmuma lemjošās daļas 1.punktā noteikto pienākumu.

Ja Regulators konstatē, ka AS „Augstsprieguma tīkls” neatbilst Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktajām sertificēšanas prasībām, tostarp, ka AS „Latvijas elektriskie tīkli” nespēj ievērot tai Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktās saistības, Regulators var lemt par nepieciešamību sertificēt pārvades sistēmas operatoru un atcelt šo administratīvo aktu.

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājs

R.Irkliis